

**Київський національний торговельно-економічний
університет
Кафедра економіки та фінансів підприємства**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ФЕМП

«___» _____ 2018 р.

_____ О.І. Міняйло

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**

освітній ступінь	«магістр»
галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки» 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	051 «Економіка» 073 «Менеджмент»
спеціалізація	«Економіка та безпека бізнесу» «Фінансове управління»

Київ 2018

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: Г.В. Блакита, д-р екон. наук, проф.,
Г.В.Ситник, д-р екон. наук, проф.,
О.М. Трубей, канд. екон. наук, проф.,
І.О. Чаюн, канд. екон. наук, доц.,
В.В. Адаменко, ст. викл.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки та
фінансів підприємства 10.09.2018 р., протокол № 2.

Рецензент: Бланк І.О., д-р екон. наук, проф.

Навчально-методичне видання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до написання випускних кваліфікаційних робіт**

освітній ступінь	«магістр»
галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	051 «Економіка»
	073 «Менеджмент»
спеціалізація	«Економіка та безпека бізнесу»
	«Фінансове управління»

Автори: БЛАКИТА Ганна Владиславівна,
СИТНИК Ганна Вікторівна,
ТРУБЕЙ Оксана Миколаївна,
ЧАЮН Ірина Олександрівна,
АДАМЕНКО Віктор Володимирович

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Випускна кваліфікаційна робота (далі – ВКР) є важливою формою професійної підготовки управлінських кадрів для сфери бізнесу та науково-дослідної роботи, що завершує процес навчання здобувачів вищої освіти ступеня магістра. Виконання та захист ВКР дає змогу перевірити рівень професійної придатності студентів до практичної та наукової роботи. За своїм змістом ВКР являє собою детально обґрунтовану та належним чином оформлену пропозицію, що передбачає провадження певних змін (нововведень) у діяльність конкретного підприємства (організації).

Написання ВКР має на меті:

- поглиблення, систематизацію та закріплення компетенції набутої протягом процесу навчання;
- розвиток навичок та умінь інформаційно-аналітичної, проектно-дослідницької, діагностичної, інноваційної та консалтингової діяльності для вирішення прикладних проблем управління підприємницькими структурами, удосконалення системи фінансово-економічного управління їх діяльністю в сучасних умовах господарювання;
- опанування теоретичними знаннями за темою ВКР на основі вивчення та систематизації сучасної спеціальної літератури вітчизняних та зарубіжних авторів, проведення її критичного аналізу, узагальнення історичного та гносеологічного аналізу;
- розвиток уміння вести науковий пошук, узагальнювати різні пропозиції (точки зору, методичні підходи, концепції), чітко аргументувати власну точку зору з проблемами, що досліджується;
- набуття вміння адаптації теоретичних положень, методичного інструментарію, викладеного в спеціальній літературі, передового досвіду підприємництва до умов діяльності конкретного підприємства (організації);
- закріплення практичних навичок проведення економічного дослідження, формування його інформаційного, правового та методичного забезпечення з урахуванням сутності проблеми, що вирішується, та обмежень, що мають тісний зв'язок з діяльністю конкретного підприємства (організації);
- опанування навичками логічного, аргументованого та послідовного обґрунтування висловленої пропозиції стосовно проблеми, що вирішується, проведення планових і прогнозних розрахунків на базі

сучасного методичного забезпечення, оцінювання ефективності висловленої пропозиції;

- оволодіння системним підходом, сучасною методологією, методичним апаратом, інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування управлінських рішень, оцінки їх наслідків, впровадження розроблених рекомендацій та пропозицій у практичну діяльність конкретного підприємства (організації);
- набуття досвіду підготовки та проведення публічного захисту результатів проведеного дослідження.

Робота над виконанням ВКР має індивідуальний характер та здійснюється студентами самостійно під науковим керівництвом науково-педагогічного працівника університету. Обов'язковою вимогою є виконання ВКР за матеріалами конкретної підприємницької структури (підприємства, організації).

Тематика робіт охоплює широкий діапазон управлінських ситуацій та проблем, що мають тісний зв'язок із загальним управлінням підприємством торгівлі та інших секторів економіки; управлінням обсягами діяльності; процесами, пов'язаними з використанням трудових і матеріально-технічних ресурсів підприємства; фінансовими результатами діяльності; активами, в тому числі необоротними та оборотними; дивідендною та емісійною політикою; політикою залучення та обслуговування позикового капіталу; моніторингом та діагностикою фінансового стану; управлінням вартістю підприємства; управлінням підприємницькими ризиками та формуванням системи економічної безпеки підприємства; управлінням антикризовою програмою підприємства; розвитком та інвестиційною діяльністю підприємства.

В основу рекомендованої тематики ВКР покладено такі критерії:

- актуальність, теоретична та практична значущість дослідження, новизна та перспективність розробки;
- відповідність тем спеціалізації, спрямованості науково-дослідної роботи кафедри;
- інформаційна та методична забезпеченість дослідження.

Орієнтовну тематику ВКР наведено у розділі 7. За бажанням студенти можуть запропонувати свої теми робіт, керуючись власними науковими та професійними інтересами (у межах загального спрямування навчального плану) або потребами реального підприємства (організації).

ВКР може виконуватися за тематикою, яку замовляють державні установи, підприємства та організації. Окремим студентам можуть рекомендуватися теми випускних кваліфікаційних робіт, що мають перспективи трансформування у теми дисертацій на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії.

Усі наведені теми ВКР є реальними, тобто передбачають проведення дослідження визначеної проблеми за матеріалами реального підприємства (групи підприємств, організації) будь-якої сфери економічної діяльності, форми власності та організаційно-правової форми господарювання.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЩОДО ВИБОРУ ТЕМИ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Теми ВКР формуються відповідно до напрямів науково-дослідної тематики випускової кафедри, актуальних проблем фінансово-економічної та інвестиційної діяльності підприємства.

Тематика ВКР розробляється згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики фахівців та затверджується на засіданні кафедри за поданням керівника освітньо-професійної програми до початку навчання студентів. Тематика ВКР щорічно переглядається та оновлюється.

Робота студента щодо вибору теми дослідження є однією з найбільш відповідальних складових частин кожного наукового дослідження. Вона проводиться спільно з викладачем – науковим керівником і передбачає ознайомлення студентів із:

- проблемами, розв'язання яких передбачає кожна тема дослідження;
- переліком літератури з даної проблеми, ступенем її глибини та можливістю використання;
- науковими доробками кафедр університету з цієї тематики;
- вимогами до підприємства – емпіричної бази написання роботи з даної теми дослідження.

Після попередніх консультацій студенти подають науковому керівникові письмові заяви на виконання певної теми дослідження та визначенням підприємства (групи підприємств, організації) – емпіричної бази ВКР, за формою, що наводиться у додатку А.

Пошук підприємства та збір необхідної інформації про його діяльність здійснюється студентом самостійно. Студент несе відповідальність за достовірність інформації, що міститься у роботі.

Основними функціями наукового керівника ВКР є:

- допомога студенту в остаточному формуванні теми ВКР, розробці її концепції, формування структури та змісту;
- надання консультацій щодо вивчення окремих літературних джерел, збору та обробки матеріалів підприємства –емпіричної бази ВКР, методичних аспектів використання окремих аналітичних, прогнозних розрахунків, застосування окремих методичних прийомів дослідження тощо;
- консультування щодо змісту ВКР, відповідності підготовлених матеріалів вимогам, що висуваються до роботи;
- рецензування окремих розділів та роботи у цілому; контроль за дотриманням термінів виконання окремих етапів роботи, оформлення результатів дослідження; **перевірка ВКР на наявність плагіату;**
- підготовка до проведення захисту ВКР;
- складання відгуку про ВКР та оцінювання можливості її допуску до захисту.

Закріплення теми ВКР, призначення наукового керівника, затверджується наказом ректора за поданням декана та завідувача кафедри з урахуванням графіка освітнього процесу та протягом терміну, визначеного у загально університетському положенні.

Внесення змін та уточнень до тем ВКР можливе як виняток не пізніше першого тижня від початку проходження студентами виробничої практики. Зміни здійснюються за наказом ректора, проект якого вносить декан факультету на підставі службової записки завідувача кафедри. Будь-які зміни до назви теми та підприємства –емпіричної бази ВКР вносяться тільки за умов письмової згоди завідувача кафедри (за заявою студента з обґрунтуванням необхідності зміни). Внесені зміни надаються у вигляді доповнення до розпорядження або наказу.

Реєстрація та прийом на рецензування виконаних ВКР проводиться відповідно до затвердженої тематики досліджень та підприємства –емпіричної бази ВКР. У разі виявлення невідповідності робота на рецензування не приймається.

ВКР виконується державною мовою. Написання випускні кваліфікаційної роботи іншою, ніж державна, мовою можливе за поданням факультету та погодженням ректора. Студенти, які навчаються за англійськими магістерськими програмами, виконують ВКР англійською мовою.

3. ЗМІСТ, СТРУКТУРА ТА ОБСЯГИ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Основна частина ВКР повинна мати обсяг 2–2,5 ум. друк. аркушів, або **до 50 сторінок тексту**, надрукованого відповідно до вимог, наведених нижче (див. розділ 5 цього навчально-методичного видання).

Зміст ВКР визначається її темою і відображається у плані, розробленому за допомогою наукового керівника. Зразки планів наведено у додатку Б.

Відповідно до обраної теми студент самостійно або за рекомендацією керівника добирає літературні джерела (книги, брошури, статті тощо) й відповідні нормативні документи і складає проект плану, який обговорює з керівником.

ВКР складається зі: вступу; трьох розділів; висновків і пропозицій; списку використаних джерел та додатків.

Вступ

Головним завданням вступу є загальна характеристика роботи як актуального та практично значущого наукового дослідження, презентація інформаційного, методичного забезпечення дослідження та отриманих результатів.

Доцільним є висвітлення у вступі таких питань:

- актуальність і практична значимість обраної теми роботи;
- мета та завдання дослідження відповідно до об'єкта та предмета дослідження;
- об'єкт дослідження (*це процес, що породжує проблемну ситуацію й обраний для вивчення*);
- предмет дослідження (*міститься в межах об'єкта*);
- емпірична база дослідження та його стисла характеристика (*під емпіричною базою розуміють підприємство, за матеріалами якого проводиться дослідження*);
- перелік методів дослідження, які були використані у роботі (*перераховуються використані наукові методи дослідження та змістовно відзначається, що саме досліджувалось кожним методом; обґрунтовується вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів та висновків*);

- загальна характеристика інформаційного забезпечення дослідження з акцентуванням уваги на нетрадиційних інформаційних джерелах;
- наукова новизна отриманих результатів дослідження (*за наявності*);
- практичне значення дослідження (*у цій частині вступу наводяться відомості про практичне застосування одержаних результатів на підприємстві*);
- інформація про апробацію результатів дослідження (*якщо такі мали місце: перелік конференцій, на яких було здійснено та обговорено результати дослідження із зазначенням назви доповіді, місця та часу проведення конференцій, перелік тез та статей, які було підготовлено, з повною інформацією про їх видання тощо*).

Стисла характеристика підприємства, що є емпіричною базою дослідження, повинна містити такі основні відомості: назва, форма власності, організаційно-правова форма, галузева приналежність; коли і ким засновано, місцезнаходження, основні економічні показники за звітний період, чисельність працівників; перелік основних конкурентів. **Обсяг вступу не повинен перевищувати 3 сторінки.**

Основна частина випускної кваліфікаційної роботи

Основна частина ВКР складається з розділів та підрозділів. Кожний розділ починають з нової сторінки. У кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень;
- виклад загальної методики й основних методів досліджень;
- експериментальну частину і методичку досліджень;
- аналіз і узагальнення результатів досліджень.

Перший розділ ВКР повинен носити теоретичний характер і може поділятися на два підрозділи. У розділі подають огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень. В огляді літератури необхідно окреслити основні етапи розвитку наукової думки щодо об'єкта дослідження, подати стислий та критичний аналіз робіт науковців, визначити ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі.

Передбачається використання сучасних літературних джерел

вітчизняних та зарубіжних авторів, присвячених проблемам, що досліджуються в роботі: монографій, наукових статей, матеріалів конференцій тощо. Обов'язковим є порівняння різних точок зору, використання статистичних відомостей (з посиланням на джерела).

Обсяг першого розділу повинен становити приблизно 20% загального обсягу ВКР (до 10 сторінок надрукованого тексту).

Другий розділ ВКР має *аналітико-дослідницький характер* і складається з двох – чотирьох підрозділів. У другому розділі, як правило, обґрунтовують загальну методику проведення досліджень, наводять методи вирішення задач і їх порівняльні оцінки, здійснюють апробацію обраної методики.

Всі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми цього розділу мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність і стан явищ та процесів, що досліджуються, розкрити їх особливості та тенденції розвитку, створити базу для виявлення невикористаних резервів удосконалення діяльності підприємства, що є емпіричною базою дослідження.

Джерелом інформації є планові і фактичні показники господарської діяльності підприємства, статистична, фінансова, податкова та управлінська звітність, накази, розпорядження, первинні інформаційні матеріали стосовно окремих бізнес-операцій та процесів, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації.

Обсяг другого розділу повинен становити приблизно 40% загального обсягу ВКР (20 сторінок надрукованого тексту).

Завданням *третього (проектно-рекомендаційного)* розділу є розробка конкретних рекомендацій, пропозицій щодо удосконалення предмета дослідження, його інформаційного, методичного та організаційного забезпечення, обґрунтування моделей управління фінансово-економічними параметрами та індикаторами розвитку підприємства (стратегія, бізнес-план, консультативний проект, реінжиніринг бізнес-процесу, реструктуризація) на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, результатів аналізу що викладені у попередніх розділах дослідження.

У третьому розділі викладають результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розроблення проблеми.

Обсяг третього розділу повинен становити приблизно 30% загального обсягу ВКР (15 сторінок надрукованого тексту).

Висновки та пропозиції

Висновки та пропозиції, що наводяться в окремому розділі ВКР, є стислим викладенням підсумків проведеного дослідження. Саме тут стисло наводяться найбільш важливі теоретичні положення, які містять формулювання розв'язаної проблеми, в тому числі елементи наукової новизни; узагальнюються результати аналізу та діагностики об'єкта дослідження; подаються пропозиції щодо удосконалення напрямів діяльності підприємства, які досліджувалися у роботі.

У висновках необхідно наголосити на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання.

У висновках та пропозиціях слід узагальнити основні результати дослідження за окремими розділами роботи. Основний акцент необхідно робити на результати третього розділу, де висвітлюються пропозиції за результатами проведеного дослідження.

Обсяг висновків та пропозицій не повинен перевищувати 3 сторінки.

4. ОСНОВНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

ВКР є різновидом науково-дослідної роботи навчального характеру і виконується у загальноприйнятій послідовності з дотриманням певних процедур (етапів роботи), а саме:

- вибору напряму дослідження, пошуку та опрацювання спеціальної літератури;
- вибору емпіричної бази дослідження (підприємницької структури, за матеріалами якої буде виконуватися ВКР), проведення експрес-аналізу її поточного стану, виходячи з теми роботи;
- визначення попереднього діагнозу проблеми, що є актуальною та потребує вирішення («розпізнавання проблеми»);
- уточнення (конкретизація) напряму, об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження;
- формування загальної концепції дослідження, визначення методичних підходів та інструментарію, розробка плану роботи;
- пошуку та збору вихідної інформації для виконання роботи;
- опанування на основі вивчення спеціальної літератури законодавчо-нормативних актів, теоретико-методологічних основ

досліджуваної проблеми, існуючих концепцій та запропонованих прийомів її вирішення, еволюції проблеми, діапазону поглядів на її сутність і можливості вирішення, систематизація процедур, аналітичних прийомів тощо, які використовуються в перебігу її вирішення;

- проведення економічної діагностики підприємства, здійснення поглибленого аналізу досліджуваної проблеми на його матеріалах, оцінки рівня та динаміки системи показників, що характеризують стан об'єкта дослідження з погляду поставленої проблеми;

- обґрунтування напрямів (наявних альтернатив) розв'язання проблеми з урахуванням специфіки підприємства – емпіричної бази дослідження; творчого пошуку нових напрямів вирішення проблеми, апробації запропонованого інструментарію;

- розробки рекомендацій стосовно вирішення проблеми на підприємстві – емпіричній базі дослідження, обґрунтування плану їх реалізації, інформаційного, методичного, кадрового, матеріально-технічного та інших видів забезпечення;

- оцінки фінансової та економічної ефективності розроблених рекомендацій, ідентифікації факторів невизначеності та ризиків, розробки програми управління ними;

- формування тексту роботи, списку використаних джерел;

- загального оформлення роботи та підготовки її до захисту.

ВКР має виконуватися студентом у повній відповідності до завдання, погодженого з науковим керівником та затвердженого завідуючим кафедри (див. додаток В).

Процес підготовки ВКР систематично контролює науковий керівник відповідно до календарного графіка, затвердженого кафедрою економіки та фінансів підприємства. На період виконання ВКР на кафедрі складають розклад проведення консультацій науковими керівниками, згідно з яким забезпечується системна робота над ВКР студентів та наукових керівників (план-графік розміщується на сторінці кафедри офіційного сайту КНТЕУ). Також у календарному плані-графіку встановлюються строки подання на рецензування науковому керівникові окремих розділів і роботи у цілому.

ВКР подається науковому керівнику для перевірки її змісту та структури у строки, визначені у завданні, **але не пізніше 30 робочих днів до засідання екзаменаційної комісії** (далі – ЕК).

У випадку недотримання календарного графіку підготовки ВКР, науковий керівник надає інформацію на засіданні кафедри (з відображенням у відповідних протоколах) та готує службову записку щодо наявності відхилень від графіку підготовки ВКР, але не пізніше

30 днів до засідання ЕК.

Витяг з протоколу засідання кафедри передається декану факультету, який складає службову записку на ім'я ректора КНТЕУ та проект наказу про відрахування студента з університету.

Науковий керівник перевіряє на відповідність встановленим вимогам оформлення ВКР та надає відгук, в якому зазначається:

- актуальність дослідження;
- сучасність використаних методів дослідження;
- рівень використання набутих у процесі навчання теоретичних знань при виконанні дослідження;
- вміння самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми; логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки;
- участь студента у наведених експериментальних дослідженнях, теоретичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення / ідеї / методики;
- повнота розкриття теми;
- перспективність запропонованих рекомендацій;
- недоліки роботи та зауваження;
- рекомендація до захисту.

ВКР обов'язково повинна бути рецензована. Рецензування доручають висококваліфікованим фахівцям (викладачам і науковцям) КНТЕУ (внутрішнє рецензування), провідним спеціалістам виробничих, наукових і проектних організацій (зовнішнє рецензування).

ВКР може містити відгук від підприємства (установи, організації), за матеріалами якого проведено дослідження. Відгук завіряється підписом його керівника і підтверджує достовірність наведених у ВКР матеріалів щодо діяльності підприємства-об'єкта дослідження.

Під час рецензування ВКР рекомендується визначати:

- новизну постановки і розроблення проблеми;
- використання наукових методів дослідження;
- аргументованість висновків і обґрунтованість пропозицій;
- вміння здобувача освітнього ступеня бакалавра / магістра, чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;
- недоліки та зауваження щодо змістовної частини роботи, оформлення;
- висновок про можливість допуску до захисту.

Внутрішню рецензію надає професор або доцент кафедри економіки

та фінансів підприємства КНТЕУ. **Зовнішнього рецензента студент обирає самостійно. Зовнішня рецензія надається письмово і містить загальний висновок щодо рекомендації ВКР до захисту.** Приклад зовнішньої рецензії наведено у додатку Г.

Негативний письмовий відгук наукового керівника або негативна рецензія щодо змісту ВКР та отриманих результатів дослідження не є підставою недопущення до захисту.

За наявності рукопису, внутрішньої та зовнішньої рецензії ВКР реєструється на кафедрі, але не пізніше, ніж за 15 календарних днів до захисту.

У разі виявлення формальних невідповідностей, у тому числі в формулюванні теми, назві підприємства (організації), за матеріалами якого виконано дослідження тощо, ВКР не реєструється, на рецензування не приймається і до захисту не допускається.

З метою визначення якості та ступеня готовності до захисту кафедра економіки та фінансів підприємства організовує **попередній захист** – заслуховування представлених студентом основних положень ВКР спеціально сформованою комісією з метою отримання рекомендації до захисту (або зауважень щодо змісту та оформлення).

Попередній захист ВКР проходить із залученням профільних фахівців кафедри, члена проектної групи (голови комісії з попереднього захисту) та регламентується розпорядженням по кафедрі з представленням графіку, який оприлюднюється у встановленому порядку.

Під час попереднього захисту комісія перевіряє:

– наявність необхідних супровідних документів¹ (завдання з відгуком наукового керівника; внутрішньої та зовнішньої рецензії; документа, що підтверджує перевірку роботи на плагіат);

– відповідність змісту роботи положенням наданого завдання;

– дотримання вимог щодо оформлення роботи;

– відсутність в роботі академічного плагіату;

– готовність студента до захисту роботи в екзаменаційній комісії (вільне володіння матеріалом дослідження, здатність відповідати на питання стосовно суті та результатів дослідження, наявність ілюстративного матеріалу для захисту роботи).

Перевірка ВКР на академічний плагіат здійснюється засобами, визначеними у Положенні про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами освіти.

¹ Супровідні документи не підшивають разом з роботою у тверду обкладинку.

Комісія робить узагальнений висновок про готовність ВКР до захисту, про що ставить відповідну позначку в завданні.

Після успішного проходження попереднього захисту ВКР передається на розгляд завідувачу кафедри економіки та фінансів підприємства, який робить висновок про рекомендацію її до захисту на засіданні ЕК.

Студенти, ВКР яких на попередньому захисті і розгляді завідувачем кафедри були оцінені позитивно, допускаються деканом до захисту на засіданні ЕК не пізніше, ніж за 5 робочих днів до початку її роботи (відповідно до «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію з атестації у КНТЕУ»). У такий же термін студент подає на кафедру переплетену випускню кваліфікаційну роботу.

Студент готує виступ-презентацію з використанням комп'ютерних технологій на 5-7 хвилин, а також необхідний роздатковий матеріал – наочну ілюстрацію відповідних тверджень під час доповіді, – зміст та якість якого перевіряє науковий керівник. Кількість примірників ілюстративного матеріалу повинна відповідати кількісному складу ЕК. Зразок оформлення титульної сторінки ілюстративного матеріалу наведено у дод. Е.

Публічний захист ВКР може відбуватися у КНТЕУ або на базі підприємств, установ і організацій, з якими укладені договори / меморандуми про співпрацю.

Після захисту ВКР секретарі екзаменаційних комісій передають їх електронні копії в бібліотеку КНТЕУ для подальшого поповнення репозитарію випускних кваліфікаційних робіт (проектів), а друковані – в архів КНТЕУ.

5. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Нормативна база та важливість дотримання

Оформлення ВКР здійснюється згідно з державним стандартом України ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Невідповідність в оформленні ВКР державним стандартам і встановленим вимогам може суттєво вплинути на остаточну оцінку роботи, а через значні відхилення робота може бути взагалі недопущена до захисту. Тому оформленню роботи приділяють особливу увагу.

Дотримання студентом усіх вимог до оформлення ВКР сприяє вихованню в нього належного стилю роботи, формує вимогливість до себе, прищеплює певні навички до проведення наукового дослідження та дисциплінує.

Мова та стиль

Мова ВКР – державна (крім випадку виконання англійською мовою), стиль – науковий (не допускається розмовний стиль, вживання фразеологізмів, художніх засобів), текст викладено логічно, послідовно, без орфографічних і граматичних помилок. Плагіат у ВКР є неприпустимим.

Згідно з нормами наукової комунікації у ВКР необхідно уникати висловлювання власної думки від першої особи. У зв'язку з цим виклад матеріалу роботи здійснюють переважно від третьої особи. В окремих випадках (зокрема для формулювання власних тверджень, припущень та пропозицій) замість особового займенника «я» неприпустимим є вживання займенника «ми», оскільки дослідження здійснюється під науковим керівництвом науково-педагогічного працівника випускової кафедри.

Друкування тексту

Текст роботи друкують з однієї сторони стандартного аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) книжкової орієнтації; комп'ютерний набір у текстовому редакторі Word – 14 кегль, 1,5 міжрядкові інтервали (29–30 рядків на сторінці), шрифт Times New Roman чорного кольору; розмір полів (берегів сторінки): ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою.

Як виняток допускається друкування великих таблиць на аркушах з альбомною орієнтацією та подальшим розміщенням у роботі таким чином, щоб забезпечити читання шляхом повороту роботи за годинниковою стрілкою.

У разі необхідності у додатках до роботи можна розміщувати таблиці, ілюстративні та інші допоміжні матеріали, які роздруковані на аркушах формату А3 (не більше 40 рядків на сторінку).

Допускається вписувати у друкований текст окремі іншомовні слова, символи, умовні позначення тощо чорнилом, тушшю, пастою тільки чорного кольору. При цьому щільність вписаного тексту має бути наближеною до щільності основного тексту.

Початкові складові роботи: титульний аркуш та зміст

Першою сторінкою ВКР є титульний аркуш. Він містить найменування вищого навчального закладу, прізвище, ім'я та по-батькові а також інші основні відомості про студента; тему випускної кваліфікаційної роботи із зазначенням назви та місцезнаходження підприємства (установи, організації), за матеріалами якого виконано роботу; прізвище, науковий ступінь та посаду наукового керівника; місто і рік захисту (див. дод. Д).

На титульному аркуші завершеної роботи обов'язково мають бути підписи студента та наукового керівника.

Зміст ВКР оформлюють у вигляді окремої сторінки, що є другою після титульного аркуша і містить найменування та номери початкових сторінок всіх складових (структурних частин) роботи а також розділів, підрозділів та пунктів основної частини відповідно до затвердженого завдання.

Після змісту, зазвичай, розміщують вступ, але, якщо у роботі використовують маловідомі скорочення, нові символи, позначення, то їх перелік надають перед вступом і вносять до змісту як «Перелік умовних позначень».

Нумерація сторінок

Нумерацію сторінок ВКР подають арабськими цифрами без знака №, крапки після цифри та інших символів у правому верхньому куті на кожній сторінці, крім титульного аркуша.

Титульний аркуш роботи входить до суцільної нумерації сторінок, але на ньому номер сторінки не проставляється. Починати нумерацію необхідно з другого номера на сторінці зі змістом роботи.

Заголовки

Заголовки структурних частин ВКР: **«ЗМІСТ»**, **«ВСТУП»**, **«РОЗДІЛ»**, **«ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ»**, **«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»**, **«ДОДАТКИ»** друкують великими літерами напівжирним шрифтом симетрично до тексту (по центру рядка) без крапки у кінці. Кожну структурну частину ВКР починають з нової сторінки.

Заголовки підрозділів друкують малими літерами (крім першої великої) напівжирним шрифтом з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Між заголовком і текстом необхідно пропускати один вільний рядок.

Заголовки змісту, вступу, висновків та пропозицій і списку використаних джерел не нумерують, на відміну від розділів, підрозділів та пунктів основної частини випускної кваліфікаційної роботи. Номер розділу ставиться у заголовку після слова «РОЗДІЛ» арабськими цифрами без знака №, крапки після цифри та інших символів, а потім з нового рядка друкують назву розділу. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка: наприклад, «1.2» (другий підрозділ першого розділу). Після номера підрозділу вказують його назву у тому ж рядку.

Ілюстрації

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) призначені для доповнення тексту роботи, поглиблення та наочного представлення розкриття суті явищ або процесів. Саме тому в тексті на кожен з них повинно бути посилання. Розміщення у роботі ілюстрацій, які не згадуються у тексті, є неприпустимим.

Ілюстрації подають безпосередньо після посилання на них у тексті, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Якщо вони містяться на окремих сторінках, їх включають до загальної нумерації сторінок. За потреби, ілюстрації доповнюють пояснювальними записами (коментарем).

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставлять крапку: наприклад, «Рис. 1.2» (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назву і пояснювальні записи розміщують послідовно під ілюстрацією. Кількість ілюстрацій у ВКР визначається її змістом і доцільністю для надання тексту зрозумілості та конкретності. Відсутність ілюстрацій є суттєвим недоліком роботи.

Посилання на ілюстрації у ВКР оформлюють порядковим номером ілюстрації: наприклад, «рис. 1.2». У повторних посиланнях, зазвичай, вживають скорочене слово «дивись»: наприклад, «див. рис. 1.2».

Таблиці

Цифровий матеріал, зазвичай, подають у вигляді таблиці. Склад таблиці та приклад її оформлення представлено у дод. Ж. Щодо розміщення таблиць у тексті та необхідності посилань на неї діють ті ж самі правила, що і для ілюстрацій. Кожна таблиця повинна мати номер та назву.

Перед номером таблиці указують слово «Таблиця» з великої літери курсивом. Номер таблиці друкують під правим полем сторінки курсивом над назвою таблиці (див. дод. Ж). Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці у розділі, між якими ставлять крапку: наприклад, «Таблиця 2.4» (четверта таблиця другого розділу).

Назву таблиці розміщують безпосередньо над нею і друкують по центру рядка напівжирним шрифтом. Назву починають з великої літери. Назва повинна бути стислою і відображати зміст таблиці. У випадку, якщо таблиця ілюструє показники підприємства (установи, організації) за певний період часу, то у назві таблиці необхідно обов'язково указати назву цього підприємства та тривалість періоду.

Таблицю бажано розміщувати на одній сторінці. У випадку перенесення частини таблиці на іншу сторінку у верхньому правому куті вказують, наприклад: «Продовження табл. 2.4» або «Закінчення табл. 2.4». Зверху перенесеної частини таблиці має повторюватись її головка або замість неї наводиться рядок із номерами граф (при цьому графи нумерують арабськими цифрами без будь-яких інших символів і аналогічний рядок з номерами граф наводять також у першій частині таблиці одразу після її головки).

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф указують в однині.

Рекомендується уникати повторів елементів назви таблиці у заголовках граф. Лаконічності потребують і назви заголовків рядків. Слова, що повторюються, слід виносити до узагальнюючих заголовків.

У таблицях слід обов'язково зазначати одиницю виміру показників. Якщо всі одиниці виміру є однаковими для всіх показників таблиці, то їх наводять після коми у кінці назви таблиці. Одиниці виміру мають відповідати стандартам.

Чисельні величини у таблиці повинні мати уніфіковану кількість десяткових знаків. Для абсолютних та відносних показників кількість десяткових знаків може суттєво відрізнитися залежно від необхідної точності у конкретній ситуації, тому підлягає узгодженню з науковим керівником. Найбільш поширеною є практика наведення абсолютних вартісних показників у тисячах гривень (або інших грошових одиниць) з одним десятковим знаком, показників у відсотковому форматі – з одним десятковим знаком, коефіцієнтів – з трьома десятковими знаками.

У випадку відсутності даних в окремих частинах таблиці треба або ставити прочерк « – » (якщо значення дорівнює нулю), або символ « × » (якщо немає даних).

Посилання на таблиці вказують скорочено: наприклад, «... подано у табл. 2.4». У повторних посиланнях вживають скорочене слово «дивись»: наприклад, «див. табл. 2.4».

Формули

Набір формул здійснюють з використанням редактора *Microsoft Equation 3.0* або *MathType 4.0 Equation* таким чином, щоб розмір основних символів відповідав розміру шрифту тексту ВКР.

Формули у роботі нумерують у межах розділу арабськими цифрами. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули у розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля сторінки в одному рядку з формулою в круглих дужках, наприклад: «(3.1)» – перша формула третього розділу.

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулі розміщують безпосередньо під нею у тій послідовності, в якій вони наведені, та кожне з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Формули слід розміщувати після тексту, в якому вони згадуються, посередині окремого рядка, залишаючи вище і нижче один вільний рядок. Наприклад, модель Гордона для оцінювання внутрішньої (економічної) вартості простих акцій з постійним темпом приросту дивідендів:

$$V = \frac{D_0}{k - g}, \quad (3.1)$$

де D_0 – обсяг останніх сплачених дивідендів;

k – необхідна дохідність акцій;

g – темп приросту дивідендів.

Якщо формула не вміщується на один рядок, її слід перенести на наступний після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (–), множення (×) і ділення (:).

Посилання на формули у ВКР оформлюють порядковим номером формули у дужках: наприклад, «... у формулі (3.1)».

Цитування

Під час роботи з різними джерелами (наукова та навчальна література, періодичні видання тощо) студент може здійснювати їхнє цитування – виписувати із них основні положення у вигляді переказу, що може супроводжуватись власними коментарями та міркуваннями (непряме цитування), або дослівних цитат (пряме цитування).

Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. У теоретичній частині на одній сторінці тексту можна наводити 2–3 цитати різних авторів.

Загальні вимоги до цитування такі:

1) текст прямої цитати починають і закінчують лапками. Текст наводять у граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;

2) пряме цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців під час цитування авторського тексту позначається трьома крапками, які можуть ставитися на початку, всередині та в кінці цитати;

3) при непрямому цитуванні (переказ, виклад думок інших авторів своїми словами) слід бути максимально точним щодо думок автора, коректним в оцінюванні його результатів. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, при цьому не виділяють лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. Щодо цих термінів використовують вираз «так званий»;

4) цитування повинно бути оптимальним, враховуючи, що надмірне цитування створює враження компліятивності, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу;

5) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

Рекомендується цитувати останні за хронологією видання. Більш ранні видання можна цитувати у тих випадках, коли праці, в яких міститься необхідний матеріал, не перевидавалися або не містять необхідних матеріалів.

Посилання в тексті ВКР на джерела інформації слід зазначити порядковим номером джерела, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у працях [1-9]». При цьому використовують порядковий номер джерела відповідно до списку джерел у випускній кваліфікаційній роботі.

У випадку цитування книг, статей або інших публікацій, що

мають велику кількість сторінок (ілюстрацій, таблиць), у посиланні необхідно точно вказати номери тих сторінок (ілюстрацій, таблиць), що цитуються: наприклад, «[12, С. 8-9]».

Список використаних джерел

Кількість позицій у списку використаних джерел ВКР – від 50 до 100. До цих джерел належать:

- а) закони та інші нормативні акти;
- б) книги (монографії, підручники, посібники), брошури (депоновані наукові праці) та навчально-методичні видання;
- в) журнальні та газетні статті, тези доповідей, складові частини книг, брошур, навчально-методичних видань;
- г) внутрішні документи підприємств (організацій, установ), які використовувалися в процесі виконання роботи (якщо їх повний текст не наведено у додатках до роботи);
- д) електронні джерела інформації, що не належать до жодної із вищезазначених груп.

До списку включають всі джерела, на які є посилання у роботі. Всі джерела вказують тією мовою, якою вони видані.

Список формується за алфавітом у такому порядку: спочатку літературні джерела українською мовою, а потім мовою країн ЄС згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні правила та вимоги складання».

Приклади оформлення опису окремих видів використаних джерел наводяться у дод. 3.

Список використаних джерел розміщують перед додатками.

Додатки

Додатки оформлюють як продовження ВКР і розміщують у порядку появи посилань на них у тексті основної частини.

Крім великих за розміром ілюстрацій та таблиць, розміщення яких в основній частині може порушити впорядкованість та логічність роботи, до додатків рекомендується включати:

- таблиці з інформаційною базою для здійснення аналітичних та планових розрахунків (показники фінансової та податкової звітності, державних статистичних спостережень, управлінського та бухгалтерського обліку);
- окремі внутрішні документи підприємства (установи, організації), за матеріалами якого виконувалась робота;

- анкети, що використовувались для збору інформації;
- результати зведення та первинної обробки інформації, отриманої в процесі анкетування або іншого власного статистичного спостереження;
- інструкції і методики;
- опис алгоритмів і програм розв'язання задач на ПК, які розроблені у процесі виконання роботи;
- проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- додаткові та допоміжні ілюстрації.

Кожен додаток друкують з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі маленькими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. З правого боку рядка над заголовком маленькими літерами з першої великої друкується слово “Додаток” і велика літера, що позначає додаток, без знака № та інших символів. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад: Додаток А, Додаток Б.

У разі, якщо додаток поділений на розділи, їх нумерують літерою і цифрою, між якими ставлять крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А. Необхідність поділу додатків на розділи може виникнути, наприклад, у випадку наведення однотипних форм фінансової звітності підприємства за декілька періодів. В окремих випадках, як виняток, є можливим поділ додатка на підрозділи у межах розділу.

Посилання на додатки у тексті основної частини ВКР оформлюють за допомогою скорочення «дод.» та літери, за допомогою якої позначено додаток: наприклад, «... дод. Д».

У разі якщо додаток не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому куті зазначається «Продовження додатка...».

Ілюстрації, таблиці та формули, які розміщені у додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу дод. Д; формула (А.1) – перша формула дод. А.

Обкладинка

Готові матеріали ВКР брошурують у тверду монотонну обкладинку без оздоблень та надписів. При цьому після останніх сторінок додають декілька (не менше двох) прозорих файлів формату А4 для розміщення у них обов'язкових супровідних документів до

роботи. Брошурувати роботу за допомогою біндерів, спіральних кріплень, діркопробивача та інших подібних засобів у м'яку обкладинку заборонено.

6. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ²

Під час виконання ВКР студент демонструє: вміння логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати аналітичні, статистичні, математичні та інші методи наукового дослідження, проводити експерименти; володіння навичками узагальнення, формулювання висновків; вміння працювати з літературними джерелами.

Критеріями оцінювання ВКР є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому;
- рівень розв'язання сформульованих завдань і досягнення поставленої мети дослідження;
- рівень наукового обґрунтування результатів проведеного дослідження;
- ступінь самостійності проведення дослідження та наявність власних міркувань, узагальнень, висновків, результатів;
- широта та доцільність застосування методичного апарату дослідження;
- науковість стилю викладення;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок, а також рівень грамотності викладення матеріалів дослідження;
- правильне оформлення роботи відповідно до державних стандартів.

ВКР, яка має невідповідності у в формулюванні теми, назві підприємства (організації), за матеріалами якого виконано дослідження, не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів дослідження реального сектора економіки / підприємства / організації за обраною темою і обґрунтованих пропозицій, виконана з порушенням затвердженого графіку підготовки випускної кваліфікаційної роботи (проекту), а також не має відгуку наукового керівника, зовнішньої

² Відповідно до п. 4.2 Положення про випускний кваліфікаційний проект (роботу), затвердженого вченою радою КНТЕУ 30.08.2018 р. (протокол № 1, п. 5).

рецензії та відгуку з підприємства (за наявності), до захисту не допускається, і за поданням витягу з протоколу засідання випускової кафедри, студент відрховується з КНТЕУ (відповідно до Правил внутрішнього розпорядку та «Положення про організацію освітнього процесу студентів»).

ЕК оцінює рівень якості презентації основних результатів досліджень та відповідей на запитання під час захисту ВКР – уміння стисло і чітко викласти результати дослідження, аргументовано відповісти на поставлені запитання, якісно презентувати результати дослідження.

Під час оцінювання ВКР ЕК враховує не лише якість самого наукового дослідження, його наукову новизну, практичну значущість, вміння захистити сформульовані положення та висновки, але і його оформлення відповідно до встановлених вимог.

Результати захисту ВКР оцінюються за 100-бальною шкалою КНТЕУ.

ВКР, в якій, крім виконання основних вимог, зроблено власний критичний аналіз різних літературних джерел, представлено результати власних досліджень з використанням економіко-математичних методів, побудовано формалізовану модель проблеми, розрахунки і на їх основі – аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а при її захисті студент показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 90-100 балів.

ВКР, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до випускних кваліфікаційних робіт (проектів), матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками, має незначні мовні погрішності, а при її захисті студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 82-89 балів.

ВКР, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до випускних кваліфікаційних робіт (проектів), матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними, але недостатньо аргументованими висновками; у структурі, мові і стилі роботи є лише незначні погрішності, а при її захисті роботи студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді використовує презентацію, відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 75-81 балів.

ВКР, в якій розкрито тему, реферовано необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та статистичні бази даних, проведено експеримент, але яка має поверхневий аналіз та містить значну кількість суттєвих помилок, матеріал викладено непослідовно, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування, а при її захисті студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень роботи за допомогою членів ЕК, може бути оцінена на 69-74 балів.

ВКР, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до кваліфікаційних робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано, має значні зауваження рецензента щодо змісту; основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації, а при її захисті ілюстративний матеріал студент не коментує, виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання, може бути оцінена на 60-68 балів.

ВКР, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, не має висновків або вони носять декларативний характер; у відгуках наукового керівника і рецензента є критичні зауваження, під час захисту студент при відповіді припускається грубих помилок, а також відсутня презентація доповіді, – може бути оцінена на 35-59 балів.

ВКР, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, не має висновків або вони носять декларативний характер; у відгуках наукового керівника і рецензента є критичні зауваження, а при її захисті відсутня презентація доповіді, студент не може відповісти на жодне поставлене запитання, студент не знає теорії – може бути оцінена на 1-34 балів.

Рішення щодо підсумкового оцінювання приймається більшістю голосів членів ЕК за результатами захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензентів.

КНТЕУ на підставі рішення ЕК присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму підготовки магістра, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює кваліфікацію.

Студент, який не захистив з поважних причин у встановлений строк випускню кваліфікаційну роботу (проект), має право на повторну атестацію протягом наступних трьох років під час роботи ЕК за тією ж спеціалізацією. Дата повторного захисту визначається наказом ректора КНТЕУ.

Якщо захист випускної кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, ЕК визначає, чи може студент подавати на повторний захист ту ж роботу (проект) з доопрацюванням, чи він повинен підготувати випускну кваліфікаційну роботу (проект) за новою темою.

Захист випускної кваліфікаційної роботи (проекту) за іншою темою можливий не раніше ніж через рік.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Спеціалізація «Економіка та безпека підприємства»

1. Економічні засади розвитку внутрішньої торгівлі України.
2. Розвиток інфраструктури торгівлі України.
3. Розвиток торгівлі на регіональному рівні (місто, район, область).
4. Прогнозування місткості регіонального споживчого ринку (за окремими групами товарів та послуг).
5. Прогнозування конкурентного статусу підприємства на регіональному споживчому ринку (за окремим групами товарів та послуг).
6. Управління конкурентоспроможністю підприємства.
7. Забезпечення сталого економічного зростання підприємства.
8. Планування обсягів виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг) підприємства.
9. Формування та використання виробничого потенціалу підприємства.
10. Прогнозування обсягу і структури товарообороту підприємства.
11. Продуктивність праці та резерви її підвищення на підприємстві.
12. Матеріальне стимулювання праці на підприємстві та шляхи підвищення його ефективності.
13. Система стимулювання працівників підприємства.
14. Планування чисельності та складу працівників підприємства.
15. Планування активів підприємства.
16. Управління розвитком активів підприємства.
17. Планування оборотних активів підприємства.
18. Управління операційним циклом підприємства.
19. Планування обсягу та складу матеріальних запасів підприємства.
20. Управління дебіторською заборгованістю підприємства.
21. Політика рефінансування дебіторської заборгованості

- підприємства.
22. Аналіз і планування грошових активів підприємства.
 23. Політика розвитку необоротних активів підприємства.
 24. Обґрунтування загальної потреби підприємства в капіталі.
 25. Вартість капіталу підприємства і резерви її зниження.
 26. Управління формуванням статутного (акціонерного) капіталу підприємства.
 27. Формування власних фінансових ресурсів підприємства.
 28. Управління прибутком підприємства.
 29. Аналіз та планування формування прибутку підприємства.
 30. Амортизаційна політика підприємства.
 31. Управління залученням позикових ресурсів підприємства.
 32. Планування структури капіталу підприємства.
 33. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства.
 34. Планування грошових потоків підприємства.
 35. Управління грошовими потоками об'єднання (корпорації).
 36. Шляхи зростання обсягу чистого грошового потоку підприємства.
 37. Методи оптимізації грошових потоків підприємства.
 38. Управління поточними витратами від операційної діяльності підприємства.
 39. Оптимізація складу поточних витрат підприємства.
 40. Планування обсягу та складу операційних витрат підприємства.
 41. Планування обсягу та складу доходів підприємства.
 42. Цінова політика підприємства та її обґрунтування.
 43. Доходи підприємства від реалізації товарів і резерви їх зростання.
 44. Аналіз та планування доходів підприємства торгівлі.
 45. Управління формуванням прибутку підприємства.
 46. Планування фінансових результатів від операційної діяльності підприємства.
 47. Ефективність господарсько-фінансової діяльності підприємства та шляхи її підвищення.
 48. Ідентифікація та оцінка ризиків операційної діяльності підприємства.
 49. Діагностика фінансово-майнового стану підприємства.
 50. Управління фінансовою стійкістю підприємства.
 51. Діагностика та планування платоспроможності підприємства.
 52. Ринкова вартість підприємства і шляхи її підвищення.
 53. Формування системи економічної безпеки підприємства.
 54. Діагностика економічної безпеки підприємства.
 55. Розробка програми забезпечення економічної безпеки

- підприємства.
56. Формування системи моніторингу загроз економічній безпеці підприємства.
 57. Стратегія забезпечення економічної безпеки підприємства.
 58. Формування конкурентних переваг в системі економічної безпеки підприємства.
 59. Управління економічною стійкістю підприємства.
 60. Управління діловою активністю підприємства.
 61. Інвестиційна складова економічної безпеки діяльності підприємства.
 62. Обґрунтування політики управління ризиками підприємства.
 63. Діагностика інвестиційного потенціалу підприємства.
 64. Управління фінансовим потенціалом підприємства.
 65. Оцінювання фінансових ризиків підприємства.
 66. Управління фінансовою безпекою підприємства.
 67. Розвиток економічного потенціалу підприємства.
 68. Фінансовий контроль в системі забезпечення економічної безпеки підприємства.
 69. Обґрунтування програми реструктуризації підприємства.
 70. Управління зобов'язаннями підприємства.
 71. Обґрунтування плану санації підприємства.
 72. Економічна безпека операційних бізнес-процесів підприємства.
 73. Критерії економічної безпеки закупівельної діяльності підприємства.
 74. Економічні важелі забезпечення кадрової безпеки підприємства.
 75. Управління кадровим потенціалом підприємства.
 76. Економічна безпека господарських зв'язків (контрактних відносин) підприємства.
 77. Діагностика стану ключових бізнес-процесів в системі економічної безпеки підприємства.
 78. Антикризове управління підприємством.
 79. Фінансово-економічні інструменти забезпечення сталого економічного зростання підприємства.
 80. Обґрунтування бізнес-моделі створення нового підприємства.
 81. Проектування основних бізнес-процесів на підприємстві.
 82. Моделювання та розробка основних бізнес-процесів на підприємстві оптової торгівлі.
 83. Моделювання та розробка основних бізнес-процесів на підприємстві роздрібною торгівлі.
 84. Формування бізнес-процесу просування нового товару на ринок.
 85. Проектування диверсифікації бізнесу.

86. Підвищення ефективності управління бізнес-процесами (BPM) на підприємстві (в цілому або за окремими бізнес-процесами).
87. Реінжиніринг бізнес-процесу (BPR) реалізації (продажу) продукції (товарів) на підприємстві.
88. Реінжиніринг бізнес-процесу (BPR) закупівлі продукції (товарів) на підприємстві.
89. Впровадження контролінгу бізнес-процесів на підприємстві.
90. Створення системи контролінгу на підприємстві.
91. Фінансова стабільність та її вплив на стан економічної безпеки підприємства.
92. Впровадження системи оцінювання ефективності діяльності компанії.
93. Впровадження методів бізнес-планування в систему управління підприємством.
94. Формування моделей антикризового управління підприємством.
95. Стратегічне планування інтеграції бізнес-процесів в організації.
96. Ціноутворення як метод управління конкурентоспроможністю підприємства.
97. Проект створення кафе-кондитерської в м. _____ (може бути проект створення будь-якого господарського об'єкта).
98. Проект розвитку меблевого магазину в м. _____.
99. Проект створення інтернет-магазину .
100. Проект розширення бізнесу підприємства « _____ ».

Спеціалізація «Фінансове управління»

1. Управління платоспроможністю підприємства.
2. Управління фінансовою стійкістю підприємства.
3. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його покращання.
4. Системи та методи фінансового планування на підприємстві
5. Поточне планування фінансової діяльності підприємства.
6. Оперативне планування фінансової діяльності підприємства.
7. Оцінка рівня фінансової безпеки підприємства.
8. Система фінансового контролінгу підприємства.
9. Управління вартістю підприємства.
10. Оцінювання ринкової вартості підприємства та шляхи її підвищення.
11. Фінансова стратегія підприємства.
12. Управління фінансовим потенціалом підприємства.

13. Оцінювання та розвиток фінансового потенціалу підприємства.
14. Діагностика фінансового потенціалу підприємства.
15. Фінансовий механізм сталого економічного зростання підприємства.
16. Політика управління активами підприємства.
17. Управління запасами матеріальних оборотних активів підприємства.
18. Управління поточною дебіторською заборгованістю підприємства.
19. Управління інкасацією дебіторської заборгованості підприємства.
20. Кредитна політика підприємства.
21. Управління грошовими активами підприємства.
22. Планування запасів грошових коштів підприємства.
23. Управління фінансуванням оборотних активів підприємства.
24. Управління фінансовим циклом підприємства.
25. Обґрунтування загальної потреби у капіталі новоствореного підприємства.
26. Політика управління власним капіталом підприємства.
27. Управління прибутком підприємства.
28. Програма подолання збитковості підприємства.
29. Політика фінансування поточних витрат підприємства.
30. Амортизаційна політика підприємства.
31. Управління податковими платежами підприємства.
32. Управління емісією акцій підприємства.
33. Розробка програми IPO корпорації.
34. Управління кредитоспроможністю підприємства.
35. Оцінювання та розвиток кредитоспроможності підприємства.
36. Управління залученням позикового капіталу підприємства.
37. Управління залученням банківського кредиту підприємства.
38. Управління фінансовим лізингом підприємства.
39. Управління емісією облігацій підприємства.
40. Управління залученням товарного кредиту підприємства.
41. Політика управління внутрішніми зобов'язаннями підприємства.
42. Прогнозування вартості підприємства.
43. Оптимізація структури капіталу підприємства.
44. Управління інвестиційною привабливістю підприємства.
45. Управління інвестиційною діяльністю підприємства
46. Інвестиційна стратегія підприємства
47. Інвестиційний контролінг на підприємстві
48. Ефективність управління інвестиційною діяльністю підприємства

49. Управління інвестиційним потенціалом підприємства.
50. Діагностика інвестиційного потенціалу підприємства.
51. Управління грошовими потоками в процесі реалізації інвестиційного проекту.
52. Управління проектом в інвестиційній фазі життєвого циклу.
53. Фінансовий аналіз інвестиційного проекту.
54. Стратегія підприємства на ринку інвестиційних товарів.
55. Фінансування інвестиційної діяльності підприємства.
56. Банківське кредитування інвестиційної діяльності підприємства.
57. Управління залученням позикових інвестиційних ресурсів.
58. Ризик-менеджмент в системі управління інвестиційною діяльністю підприємства.
59. Формування інвестиційної привабливості підприємства.
60. Інвестиційна стратегія підприємства на фондовому ринку.
61. Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства та шляхи її підвищення.
62. Інвестиційна політика підприємства.
63. Обґрунтування програми реальних інвестицій підприємства.
64. Обґрунтування реального інвестиційного проекту підприємства.
65. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства.
66. Управління грошовими потоками від операційної діяльності підприємства.
67. Управління грошовими потоками від інвестиційної діяльності підприємства.
68. Управління грошовими потоками підприємства.
69. Управління рухом чистих грошових потоків підприємства.
70. Контроль за рухом грошових потоків підприємства.
71. Обґрунтування програми збалансування грошових потоків підприємства.
72. Управління фінансовими ризиками підприємства.
73. Політика управління фінансовими ризиками підприємства.
74. Ідентифікація та оцінка рівня фінансових ризиків підприємства.
75. Хеджування фінансових ризиків підприємства.
76. Діагностика фінансової кризи підприємства.
77. Програма виведення підприємства із стану фінансової кризи.
78. Управління фінансовою санацією підприємства.
79. Розроблення бізнес-плану злиття (поглинання) підприємств.
80. Ефективність лізингових операцій підприємства.
81. Політика зростання вартості підприємства.
82. Обґрунтування потреби підприємства в інвестиціях.
83. Економічний аналіз інвестиційного проекту.

84. Оцінка вартості інвестиційного капіталу підприємства.

ДОДАТКИ

Додаток А

Форма заяви про тему випускної кваліфікаційної роботи

Завідувачу кафедри економіки та фінансів
підприємства

ПІБ зав. кафедри

ПІБ студента

гр.____, _____ курс,

спеціальність, спеціалізація, факультет

Заява

Прошу затвердити тему випускної кваліфікаційної роботи:

за матеріалами _____

повна юридична назва підприємства/організації/установи

дата

підпис студента

УВАГА! Цю заяву необхідно писати від руки

Зразки планів випускної кваліфікаційної роботи

**Тема: «Управління операційними витратами підприємства»
(за матеріалами ПАТ «Пирятинський сирзавод»)**

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методичні основи управління операційними витратами підприємства.

1.1. Економічна сутність витрат, особливості формування операційних витрат підприємства харчової промисловості.

1.2. Зміст основних етапів управління операційними витратами підприємства.

Розділ 2. Аналіз операційних витрат ПАТ «Пирятинський сирзавод».

2.1. Динаміка обсягів та складу операційних витрат підприємства.

2.2. Аналіз структури операційних витрат підприємства за економічними елементами та калькуляційними статтями.

2.3. Оцінка основних факторів, що впливають на обсяг та структуру операційних витрат підприємства.

2.4. Аналіз ефективності формування операційних витрат підприємства.

Розділ 3. Обґрунтування пропозицій щодо удосконалення управління операційними витратами ПАТ «Пирятинський сирзавод».

Висновки та пропозиції.

Список використаних джерел.

Додатки.

**Тема: «Фінансове планування на підприємстві»
(за матеріалами ПрАТ КЗШВ «Столичний»)**

Вступ

Розділ 1. Теоретичні основи фінансового планування на підприємстві.

Розділ 2. Характеристика фінансового стану підприємства ПрАТ КЗШВ «Столичний»

2.1. Оцінка стану активів підприємства та рівня його платоспроможності.

2.2. Аналіз структури капіталу та рівня фінансової стійкості підприємства.

2.3. Оцінка ділової активності та рентабельності підприємства.

Розділ 3. Розроблення фінансового плану підприємства ПрАТ КЗШВ «Столичний».

Висновки та пропозиції.

Список використаних джерел.

Додатки.

**Тема: «Формування інвестиційної стратегії підприємства»
(за матеріалами ТОВ «Едем»)**

Вступ

Розділ 1. Теоретичні засади формування інвестиційної стратегії підприємства.

Розділ 2. Аналіз стану стратегічного планування інвестицій на підприємстві ТОВ «Едем»

2.1. Аналіз обсягів і напрямів інвестиційної діяльності підприємства.

2.2. Аналіз ефективності інвестиційної діяльності підприємства.

2.3. Оцінка стану планування та ефективності реалізації інвестиційної стратегії підприємства.

Розділ 3. Розроблення інвестиційної стратегії підприємства ТОВ «Едем» на майбутній період.

Висновки та пропозиції.

Список використаних джерел.

Додатки.

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет _____ Кафедра _____

Освітній ступінь _____

Спеціальність _____

Спеціалізація _____

Затверджую

Зав. кафедри _____

« ____ » _____ 201 __ р.

Завдання

на випускн у кваліфікаційну роботу студенту

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускного кваліфікаційного проекту (роботи)

Затверджена наказом ректора від « ____ » _____ 201 __ р. № _____

2. Строк здачі студентом закінченої роботи _____

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи _____

Об'єкт дослідження _____

Предмет дослідження _____

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу «Планування поточних витрат підприємства торгівлі» (за матеріалами ПАТ «Плюс», м. Київ) студента 2 курсу ФЕМП 1 м групи денної форми навчання спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Економіка та безпека підприємства»

КИРИЛЕНКА Олександра Васильовича

Випускна кваліфікаційна робота виконана на тему, яка є актуальною для підприємств у сучасних умовах господарювання і передбачає дослідження широкого спектра проблем, пов'язаних з використанням ресурсного потенціалу та формуванням фінансових результатів діяльності підприємства торгівлі.

Завдання на випускню кваліфікаційну роботу, отримане студентом, дозволяє з належною повнотою висвітлити обрану тему, зосереджуючи основну увагу на теоретичному висвітленні та практичному застосуванні методів планування поточних витрат підприємства торгівлі.

Виконана робота за змістом відповідає завданню в повному обсязі. Цільова установка, яка була сформульована в завданні, в цілому досягнута. Студент продемонстрував достатній рівень володіння теоретичним матеріалом щодо планування поточних витрат підприємства торгівлі та вміння застосовувати цей матеріал у процесі реального дослідження. У роботі реалізований комплекс задач автоматизації планово-економічних розрахунків з використанням комп'ютера.

Планові розрахунки обсягу та складу поточних витрат підприємства торгівлі, виконані у роботі, є достатньо обґрунтованими. Пропозиції студента щодо використання можливих резервів зменшення поточних витрат у плановому періоді, які наводяться в роботі, конкретизовані з врахуванням особливостей діяльності ПАТ «Плюс» і передбачають отримання реального економічного ефекту.

Якість оформлення випускної кваліфікаційної роботи можна вважати задовільною. Основні вимоги щодо оформлення матеріалу враховані. Слід відзначити деякі несуттєві порушення стилю викладення матеріалу, який в окремих місцях роботи є ненауковим, з граматичними та орфографічними помилками, недоліки дизайну наведених ілюстрацій. Але в цілому матеріал роботи викладено послідовно і логічно.

Випускна кваліфікаційна робота рекомендується до захисту.

Рецензент, голова правління
ПАТ «Плюс», к.е.н.

Т.І. Сидоренко

Підпис Сидоренка Т.І. засвідчую
Нач. відділу кадрів ПАТ «Плюс»
/Н.С. Охріменко/

Додаток Д

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Планування грошових потоків підприємства

за матеріалами публічного акціонерного товариства
«Авторитет», м. Київ

Студента 2 курсу 2 м групи,
денної (або заочної) форми навчання
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка та
безпека підприємства»

Васюка Івана
Івановича

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент

Максименко Василь
Григорович

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Степаненко Петро
Михайлович

Київ 201...

Закінчення дод. Д

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління інвестиційним потенціалом підприємства

за матеріалами приватного акціонерного товариства
«Гламур», м. Київ

Студентки 2 курсу 5 м групи,
спеціальності 073 «Менеджмент»,
спеціалізації «Фінансове
управління»

Лутківської Олени
Федорівни

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент

Брагіна Катерина
Васильовна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Левицька Марія
Остапівна

Київ 201...

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ
ДО ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ПРОЕКТУ)
на тему:

назва теми

Студента ___ курсу, ___ групи,
спеціальності (шифр,
назва)
спеціалізації (назва)

*підпис
студента*

Прізвище, ім'я,
по батькові

Науковий керівник
науковий ступінь
вчене звання

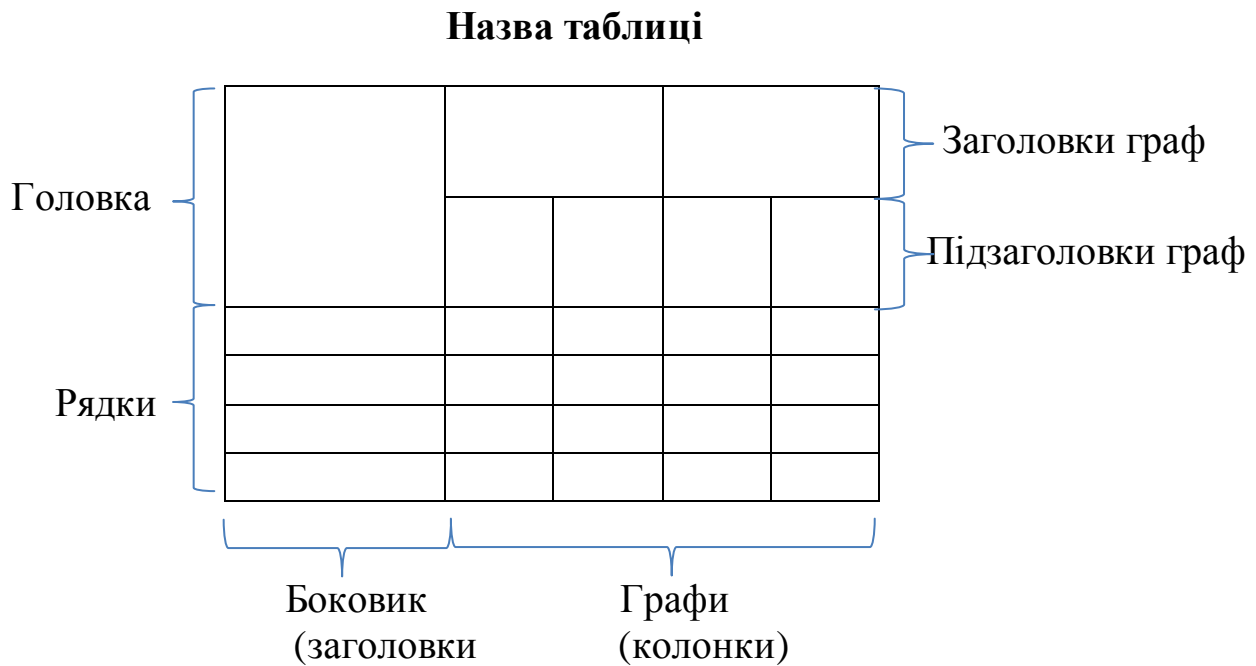
*підпис
керівника*

Прізвище, ім'я,
по батькові

Київ 201__

Зразок побудови таблиці

Таблиця (номер)

Таблиця 2.4

**Ефективність використання основних засобів
ПАТ «Гостинний двір» за 20X1-20X4 рр.**

Показник	20X1 рік	20X2 рік	20X3 рік	20X4 рік	Темп приросту (ланцюговий), %		
					20X2 рік	20X3 рік	20X4 рік
Основні засоби (пер- вісна вартість), тис. грн	13441,7	13464,0	11860,2	10162,2	0,2	-11,9	-14,3
Товарооборот, тис. грн	8921,5	7868,2	5735,7	2967,7	-11,8	-27,1	-48,3
Збиток від звичайної діяльності, тис. грн	82,3	305,8	274,9	609,9	271,6	-10,1	121,9
Фондовіддача	0,664	0,584	0,484	0,292	-11,9	-17,3	-39,6
Фондоємність товарообороту	1,507	1,711	2,068	3,424	13,6	20,8	65,6
Збитковість основних засобів, %	0,61	2,27	2,32	6,00	270,9	2,1	158,9

**Приклади оформлення бібліографічного опису
в списку джерел випускної кваліфікаційної роботи**

Законодавчі та нормативні документи

Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII [Текст] // Урядовий кур'єр. — Київ, 2014. — № 146. — С. 7-18.

Про цінні папери і фондовий ринок : Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Національний стандарт № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів» : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2006 р. № 1655 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Про затвердження Положення про порядок здійснення емісії облігацій підприємств, облігацій міжнародних фінансових організацій та їх обігу : Рішення НКЦПФР № 2998 від 27.12.2013 р. [Текст] // Інвестгазета. Нормативна база. — Київ, 2014. — № 3 (03 березня) : Зовнішньоекономічна діяльність. — С. 4-25.

Книги

Фінансове забезпечення розвитку підприємств [Текст] : монографія / І. О. Бланк, Л. О. Лігоненко, Н. М. Гуляєва, ін. та ; за ред. І.О. Бланка. — Київ : КНТЕУ, 2011. — 344 с.

Міжнародна економіка [Текст] : підручник: в 2 ч. / за ред. А.А. Мазаракі. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. — Ч. 1. — 564 с.

Комерційна логістика [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. А. Мазаракі, Т. Д. Москвітїна, В. М. Торопков та ін. ; за ред. А.А. Мазаракі. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. — 408 с.

Бланк, І. О. Управління фінансами підприємств і об'єднань [Текст] : Навч. посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навч. закладів / І. О. Бланк, Г. В. Ситник. — К. : КНТЕУ, 2009. — 183 с.

Депоновані наукові праці

Карлюк, О. О. Організаційно-економічний механізм управління підприємством [Текст] : автореферат дис. ...канд. екон. наук / О. О. Карлюк; 08.00.04 - економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). — Київ : КНТЕУ, 2015. — 22 с.

Навчально-методичні видання

Економіка підприємства [Текст] : опор. конспект лекцій / авт.: Г. М. Богославець, О. І. Кондратюк, О. В. Корольова-Казанська та ін. — Київ : КНТЕУ, 2015. — 162 с.

Економіка підприємства [Текст] : практикум / авт.: І. О. Чаюн, Г. М. Богославець, Л. Л. Стасюк, О. М. Трубей, С. Л. Блаженко ; КНТЕУ, Каф. економіки та фінансів підприємства. — Київ : КНТЕУ, 2015. — 94 с.

Статті

Височин, І. В. Концепція управління товарооборотом підприємств роздрібною торгівлі [Текст] / І. В. Височин // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі і послуг : зб. наук. пр. / Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. — Харків, 2011. — Вип. 2 (14). — С. 331-340.

Ганечко, І. Г., Афанасьєв, К. М. Практичні аспекти оцінки синергічного ефекту від злиття та поглинання компаній [Текст] / І. Г. Ганечко, К. М. Афанасьєв // Облік і фінанси. — 2014. — № 3(65). — С. 85-90.

Складові частини книг

Дамодаран, Асват. Оценка частных фирм // Инвестиционная оценка: Инструменты и методы оценки любых активов [Текст] / А. Дамодаран : Пер. с англ. — 3-е изд. — М. : Альпина Бизнес Букс, 2006. — С. 884–922.

Видання іноземною мовою

Adams, J. Risk / J. Adams. — London : UCL Press, 1995. — 228 p.

Bojnes, S. Creditrationing as a result of optimizing of the loan portfolio under condition of prudent attitude to risk [Text] / S. Bojnes, O. Oliynyk, V. Adamenko // Actual problems of economics. — 2014. — № 10. — P. 437-445.

Інші електронні джерела інформації

Світовий банк : Глобальна база даних фінансового розвитку [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://data.worldbank.org/datacatalog/global-financial-development>

Cbonds-Україна : сайт інформаційного агентства «Cbonds», присвячений ринку облігацій та єврооблігацій України [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://ua.cbonds.info>

Примітки:

Бібліографічний опис оформлюють згідно з ДСТУ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». Цей стандарт прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Основними елементами бібліографічного опису є інформація про: автора (авторів); назву твору; вид видання (за потреби – про перевидання чи переклад); місце видання; видавництво; рік видання; обсяг публікації.

Праці авторів з однаковими прізвищами подають у списку за їх ініціалами в алфавітному порядку, одного автора – за першою літерою назви його праці. Прізвища авторів наводять у послідовності їх подання у виданні та розділяють комами. Праці чотирьох і більше авторів подають за прізвищем першого з них, додаючи «та ін.».

Назва видавництва подається коротко, без лапок, слово «видавництво» опускається.

У бібліографічному описі праць, які розповсюджено на правах рукопису (дисертації докторів філософії та докторів наук, автореферати дисертацій), використовують інформацію, подану на їхньому титульному аркуші.

Статті у періодичних виданнях описують за схемою: прізвище автора (авторів), назва статті, зона відповідальності, назва видання (журналу, газети), рік видання, номер або дата видання (для журналу – номер, для газети – число і місяць), сторінки, на яких надрукована стаття.

Статті, які опубліковані в наукових збірниках, описують за схемою: автор, назва статті, назва збірника, дані про наукового редактора, місце видання, видавництво, рік видання, сторінки.

У списку можуть бути наведені посилання на публікації з мережі Інтернет. Бібліографічний опис таких джерел передбачає запис джерела (відповідно до вимог бібліографічного опису книги, статей періодичних видань), після якого зазначають назву сайту та після слів «Режим доступу:» наводять URL адресу.